

Værdi, ja vel endog saa forøget den. Det er denne Betragtning, som efter min Overbeviisning maa gjøre os noget betænkelige ved uden absolut Nødvendighed at forvandle en fast Eiendom til en løs Capital (Etscherning: Turde jeg bede om Ordet!), og jeg finder det dobbelt betænkeligt, hvor Talsen som her er om en Stiftelse, der har et varigt Formaal og for hvilket det specielt er af Vigtighed, at de Penge-midler, som staae til dens Disposition, staae i et saa fast og varigt Forhold som muligt til dens Fornødenheder; men medens jeg, gaende ud fra denne Betragtning, er meest tilbøielig til at bevare Eiendomme, hvor ingen tvivgende Dmstændighed er tilstede for Salg, har jeg dog troet, saa meget mindre at kunne gaae videre, end skeet er i dette Endringsfor-slag, som jeg føler mig overbeviist om, at An-tagelsen af nærværende Endringsforflag factiff vil fjerne al Tanke om Salg. En Bortfor-pagtning vil nemlig, naar passende Vilkaar opstilles, efter min Formening frembyde et saa gunstigt Resultat, at den øieblikkelige Indtægt for Stiftelsen ikke vil blive mindre, end om der skee et Salg. Jeg skal ikke her nærmere indlade mig paa de Grunde, der kunne tjene til at forklare dette oeconomiske Phænomen, men jeg vil blot fremhæve, at hvor der har været Leilighed til en fri Concurrance i disse Forhold, har den Erfaring gjort sig gjældende, at Forpagtningsafgiften ofte overstiger Njæbe-summens Renter. Der er nemlig Saamange, der søge Forpagtninger, da hertil udfordres en forholdsviis mindre Capital. — Vi have blot villet fremsætte dette Forslag ganske i sin Al-mindelighed, uden nærmere at indlade os paa de Vilkaar, der ville være at opstille for en saadan Forpagtning, som naturligviis vil være Administrationens Sag, og jeg vil blot frem-hæve, at vi have forudsat, at Forpagtningen vil see paa et længere Aaremaal, da det ikke lidet vil bidrage til at forhøje Afgiften. Her-med skal jeg foreløbig slutte.

Gad: Hvad angaaer det Forslag, som nylig er omtalt af det ærede Medlem for Randers Amts 5te Valgkreds (Mourier-Peter-sen), saa troer jeg igrunden, at det er til-strækkelig indbegaaet ved første Behandling,

og jeg skal derfor blot her erklære, at jeg for min Part paa ingen Maade kan gaae ind paa samme, og det væsentlig af to Grunde. For det Første fordi det er min Overbeviisning, at Staten saa lidt som mulig skal optræde som Driftsherre, hvad enten det saa skeer paa den ene eller den anden Maade, og dernæst, fordi Antagelsen af dette Endringsforflag vil stride imod hele den Udvikling, som Lovgivningen har fulgt i den senere Tid, ligesom det ogsaa vil staae i absolut Strid med de Grundfætninger, vi have gjort gjældende, idet vi have arbejdet stærkt hen paa at fremme Selveiendom, lige-som ogsaa at bringe Jorden fra den døde, den ubevægelige Haand over i mere bevægelige Eiendomsforhold. Hvad dette Punkt angaaer, skal jeg indskrænke mig hertil.

Med Hensyn til det Endringsforflag, jeg har tilladt mig at stille, maa jeg bemærke, at det gaaer ud paa, at den uforanderlige Afgift, som skal hvile paa Eiendommen, nedsættes fra 150 Tdr. til 100 Tdr. af enhver af de 3 Kornforter. Ogsaa for dette Endringsforflag har jeg de samme Grunde som dem, jeg nylig har henviist til. For det Første skal jeg saaledes henvise til vor tidligere Lov-givning og da navnlig til det Lovforslag af aldeles lignende Natur, som ifjor gif igjennem Thinget og senere blev ophøiet til Lov, nemlig den Lov, hvorefter Sorø store Ladegaard skulde bortselges. Ogsaa der var det bestemt, at der paa Eiendommen skulde hvile en uforanderlig aarlig Afgift af 150 Tdr. af enhver af de 3 Kornforter. Jeg udtalte allerede dengang, at jeg fandt denne Afgift temmelig betænkelig, men mine Betæneligheder vare dog ikke saa store, at de bevægede mig til at stille Endringsforflag om Nedsættelse, hvilket derimod har været Tilfældet iaar, da det efter min Overbeviisning kun er af Navn, at disse Afgifter ere ligestore, eftersom den Af-gift, der skal paalægges Mørup, i Virkeligheden er langt større end den, der blev paalagt Sorø store Ladegaard, thi efter Alt, hvad der fore-ligger, maa Mørup være meget mindre værd end Sorø Ladegaard. Tæge vi nemlig Moti-verne til Lovforslaget ifjor om Sorø Ladegaard, saa see vi vel, at der til begge hører omtrent et lige stort Areal, men der er dog en over-